

Bu fakt inkaredilməzdır ki, tarixdə adı dövlətçiliyin simvoluna çevrilən çox az sayda siyasi liderə rast gəlmək olar. Hər bir xalq öz tarixi şəxsiyyətləri ilə fəxr edir, onların yaratdığı irsə böyük ehtiramla yanaşır. Müstəqil dövlətimizin ən müasir tarixi də belə şəxsiyyətin, Liderin adı ilə bağlıdır. Dövlətçilik salnamasına şanlı sahifələr Onun siyasi xətti, rəhbərliyi ilə yazılıb. Fenomen şəxsiyyət Heydər Əliyevin yaratdığı milli dövlətçilik tarixinə baxış etdiyi milli sərvətdir. Zaman keçdikcə Ümummilli Liderin xidmətlərinin miqyasını və mahiyyətini daha dərindən dərk edir, şəxsiyyətin yeni-yeni istiqamətləri araşdırılır. Dövlət başçısı İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2023-cü ilin "Heydər Əliyev İli" elan edilməsi və 17 istiqaməti özündə ehtiva edən Tədbirlər Planının təsdiqlənməsi dahi şəxsiyyətin müstəqil Azərbaycanımızın bu günü və gələcəyi üçün gördüyü işlərin daha geniş təhlilində əhəmiyyətli rol oynayır.

Reallıq budur ki, dövlətçilik salnaməmizdə silinməz izlər qoymuş, azərbaycanlı olması ilə ömür boyu fəxr etmiş, milli qürur və iftixar mənbəyimiz olan Ulu Öndər Heydər Əliyev bütün dünyada Azərbaycanın rəmzi kimi qəbul edilir. Xalqımız onun əziz xatirəsinə həmişə uca tutur və minnətdarlıqla anır. Ümummilli Lider Azərbaycan xalqının və dövlətinin taleyüklü problemlərini həll edən tarixi şəxsiyyət olmaqla yanaşı, həm də tarixi yaranan şəxsiyyətdir. Onun hakimiyyətinin hər iki dövrü Azərbaycanın tarixində xilaskarlıq missiyası ilə xarakterize olunur. Belə ki, hakimiyyətinin birinci dövründə Azərbaycanı keçmiş İttifaqın ən geride qalmış respublikasından qabaqcıl ölkəyə çevirdiyi kimi, 1993-cü ildə xalqın təkidi tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra dövlət müstəqilliyimizi əbədi və dönməz etdi.

Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan Komunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin 1969-cu il 14 iyul plenumunda Azərbaycan Kommunist Partiyası Mərkəzi Komitəsinin birinci katibi seçildi. Onun Azərbaycan da rəhbər seçilməsi xalqımızın tarixi və taleyində döñüş nöqtəsi, eyni zamanda ölkəmizin sürətli və uzunmüddəli inkişafının əsası oldu. Qeyd etdiyimiz kimi, o illərdə Ulu Öndərin rəhbərliyi ilə Azərbaycan keçmiş İttifaqda ən geride qalmış ölkələr sırasında idi. İqtisadiyyat inkişaf etmirdi, kənd təsərrüfatının inkişafı üçün lazımi tədbirlər görülmürdü, sənaye istehsalı çox aşağı səviyyədə idi. Məhz dahi şəxsiyyətin fealiyyəti nəticəsində Azərbaycan 13 ildə Sovet İttifaqı miqyasında ən qabaqcıl yerlərə çıxdı. 1969-1982-ci illərdə əldə edilmiş potensial 1991-ci ildə, daha dəqiq desək, Ümummilli Liderin 1993-cü ildə xalqın təkidi xahişi ilə hakimiyyətə qayıdışından sonra Azərbaycanın inkişafında stimulverici amil oldu.

Sovet İttifaqının dağılması ərefəsində metbuatda dərc olunan təhlili materiallarda "Hansı müttəfiq respublika sovetlər İttifaqından ayrılaraq iqtisadi cəhətdən yaşamağa qadirdir" sualına cavab axtarıllarken onların sırasında Azərbaycanın adı birinci yerde çəkilirdi. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyev hələ hakimiyyətinin birinci dövründə Azərbaycanın iqtisadi imkanlarını genişləndirməklə yanaşı, ölkənin müstəqil gələcəyini düşünen rək bir-birindən mühüm addımlar atmışdır. O, elə bir

ab-hava formalasdırılmışdır ki, bu, milli şurun oynamasına, ana dilinin inkişafına, dəyərlərimizin xalq tərəfindən mənimsənilməsinə, tarixi keçmişimizin hərtərəfli öyrənilməsinə geniş imkanlar yaradırdı. Ulu Öndər Heydər Əliyev hakimiyyətdə olduğu dövrde Azərbaycanda kadr siyasetində azərbaycanlıq prinsipinə ciddi riayət etmiş və bunu məqsədönlü şəkildə həyata keçirmişdi. Əger öten əsrin 50-60-ci illərində Azərbaycanda dövlət idarəciliyində kadrların böyük əksəriyyəti digər millətlərdən formalasdırısa, Ümummilli Lider Heydər Əliyevin hakimiyyəti dövründə kadr məsələsində azərbaycanlıların üstünlük teşkil etməsinə xüsusi diqqət yetirildi. O dövrə ali təhsil ocaqlarında ədəbiyyatımızla, tariximizle bağlı diskussiyaların aparılması, Azərbaycan tarixinin bütün ali təhsil ocaqlarında tədris programına daxil edilməsi Ulu Öndərin azərbaycanlıq məfkurəsinin inkişafına xidmet edən siyasetinin nəticəsi idi. Bu işləri görməklə Ümummilli Lider həm də xalqın özüne, öz gücünə, qüdrətinə inamını bərpa etmişdi. Çünkü o, xalqının gücünə və qüdrətinə inanır, həyatının mənasını doğma Vətəninə xidmətdə görürdü: "Biz nadir ərsin varisləriyik. Her bir Azərbaycan vətəndaşı bu ərsə layiq olmağa çalışaraq böyük bir tarixi keçmiş, zengin mədəniyyəti, yüksək mənəviyyəti olan ölkəmizin həm dənənə, həm bu gününə, həm də gələcəyinə dərin bir məsuliyyət hissili yanaşmalıdır".

Zamanın hökmü ilə öten əsrin 90-ci illərində dövlət müstəqilliyini bərpa edən Azərbaycan Ermənistanın təcavüzü, xarici təzyiqlər və daxili çekişmələr üzündən

dünyanın siyasi xəritəsində silinmək və dövlətçiliyini itirmek təhlükəsi ilə qarşılaşdı. Taleyimizin həll olunduğu ağır bir zamanda xalq üzünü Naxçıvana - xilaskarına tutdu. 1993-cü ildə xalqın təkidli xahişinə səs verərək yenidən hakimiyyətə qayıdan Ümummilli Lider Heydər Əliyev doğma Vətənin xilası namənə misilsiz fədakarlıq nümayiş etdi, ölkəmizi ictimai-siyasi pərakəndəliyin və anarxiyanın məngənəsindən qurtardı, bütün sahələrdə müşahidə olunan dərin tənəzzülün qarşısını aldı, yenidən qurdugu və hər cür qəsdlərdən oroduğu dövlətin dayanıqlı inkişaf yolu nümayiş etdi. Dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin ölkəmizə rəhbərliyi illeri xalqımızın nadir tarixi imkandan faydalanaraq, böyük əziyyətlər bahasına öz müstəqilliyini əbədi və

vi dövlət quruculuğunu tutaraq bu istiqamətdə mühüm addımlar atdı. Respublikasının ilk Konstitusiyasının qəbul olunması və bütün sferaları əhatə edən köklü islahatların həyata keçirilməsi, demokratik, hüquqi dövlət quruculuğu, nizami ordunun yaradılması ümumilikdə Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycan xalqı qarşısında müstəsna xidmetləridir. Xalqımızı vahid amal ətrafında birleşdirən azərbaycanlıq ideologiyasının formalasdırılması, ana dilinin dövlət qayğısı ilə əhatə olunması, ictimai-siyasi, elmi və mədəni fikir tariximizin əlamətdar hadisələrinin müntəzəm qeyd edilməsi ənənəsinin yaradılması, Azərbaycanın çoxəsrlik mənəvi-mədəni ərsə sahib qədim diyar və sivilizasiyaların qovşağından yerləşən tolerantlıq məkanı kimi geniş şöhrət qazanması Ümummilli Liderin mükəmməl quruculuq programının tərkib hissələri olmuşdur.

Bu gün Azərbaycanda həyata keçirilən tədbirlər məhz dahi şəxsiyyət Heydər Əliyevin ideyalarının həmişəyaşar, əbədi olduğunu bir daha sübut edir. Bu ideyalar Azərbaycanın dünəninin, bu gününün və gələcəyinin əsasıdır. Dünya təcrübəsi gösterir ki, böyük şəxsiyyətlərin ideyaları cəmiyyətdə baş verən hadisələrə ən ciddi təsir göstərir. Bu baxımdan milli liderin dünyagörüşü, həyat təcrübəsi və siyasi iradəsi inkişaf strategiyasının xüsusiyyətlərini şərtləndirir, ən çətin məqamlarda düzgün seçimlər etməye imkan yaradır.

Ulu Öndərin uzaqqorənliyi, müdrikliyi və fədakarlığı bu şəxsiyyəti təkcə Azərbaycan xalqının deyil, bütün dünya azərbaycanlılarının liderliyinə yüksəldib. Ümummilli Liderin "Mən həmişə fəxr etmişəm, bu gün də fəxr edirəm ki, mən azərbaycanlıyam" çağırışı dünya azərbaycanlılarının şüarı olmaqla, soydaşlarımızın həmrəyliyinin temel daşına çevrildi. Ümummilli Lider Heydər Əliyev tərəfindən aparılan ardıcıl və məqsədönlü siyaset nəticəsində Azərbaycan diasporu təşkilatlandı, inkişaf etdi və öz tarixi Vətəni ilə six bağlılığını nümayiş etdi. Bu birlik, həmrəylik tarixi Zəfərimizdə özünü

bədən dərhal sonra bərpa-quruculuq işlərinə başlamaq mümkünsüzdür. Azərbaycan dirçəliş modelini dünyaya təqdim etmək həm iqtisadi və maliyyə imkanlarını, həm də qurucu xalq olduğumuzu dünyaya təqdim etdi. Dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Koman dan İlham Əliyevin qeyd etdiyi kimi, dirçələn Qarabağ, Şərqi Zəngəzur Azərbaycanın iqtisadi və siyasi gücünü nümayiş etdirir. Bu torpaqlarımızın cənnətə çevriləməsi istiqamətdə bir-birindən mühüm addımlar atılır. Büyük Qayıdış programının uğurlu icrası soydaşlarımızın mərhələli şəkildə bu ərazilərə qayıdışında öz əksini tapır.

Ümumiləşdirilmiş şəkildə qeyd etsək, Ümummilli Liderin ölüm yolu Vətənə xidmətin parlaq nümunəsidir. Bütün həyatını xalqına və Vətənənə hər etmiş Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycan xalqının çoxəsrlik tarixinə müstəqiliyimizin memarı və qurucusu, Onun siyasi kursunun layıqli davamçısı İlham Əliyev torpaqlarımızın xilaskarı kimi daxil olub. Dövlət başçısı İlham Əliyevin və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın birgə söyleyiş nəticəsində ölkəmiz tarixi Zəfərimizin reallıqları əsasında yeni çağırışlara uyğun olaraq yeniləşir, müasirleşir və hazırda tek mil dirçəliş modeli ilə dünyaya səs salır. Günüümüzün reallıqları bir daha təsdiqləyir ki, möhkəm təməl uğurlarımızın əsasıdır.

Şəhla ABDULLAYEVA,
YAP Ucar rayon təşkilatının sədri.

Ümummilli Liderin ölüm yolu Vətənə xidmətin parlaq nümunəsidir

aydın ifadəsini tapdı.

Ulu Öndər Heydər Əliyevin dövlətimiz, xalqımız qarşısındaki xidmətlərindən behs edərkən Onun 2003-cü ildə xalqa tarixi müraciəti xüsusi qeyd edilməlidir. Bu müraciət Azərbaycanın bugünkü və gələcək inkişafının əsası oldu. Dahi şəxsiyyət müraciətində bildirmişdir: "Üzümü Sizə - həmvətənlərimə tutaraq qarşidan gələn prezident seçkilərində prezidentliyə namızəd, mənim siyasi varisim, Yeni Azərbaycan Partiyası sədərinin I müvəvvi İllah Əliyevi dəstəkləməyə çağırıram. O, yüksək intellektli, praqmatik düşünceli, müasir dünya siyasetini və iqtisadiyyatını gözəl bilən, enerjili və təşəbbüskar bir şəxsiyyətdir. Sizi əmin edirəm ki, həm İlham Əliyev, həm də Yeni Azərbaycan Partiyası bun-

dan sonra da xalqımızın en layıqli övladlarını öz ətrafında six birləşdirərək Azərbaycan dövlətinin inkişafı və xalqımızın firavənliyi yolunda çox işlər görəcəklər. İnanıram ki, mənim axira çatdırı bilmədiyim taleyüklü məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdırı bileyək. Mən ona özüm qədər inanıram və gələcəyinə böyük ümidi bəsləyirəm".

44 günlük ikinci Qarabağ mührəbəsində tarixi Zəfərimiz Heydər Əliyev siyasetinin təntənəsidir. Rəşadətli Ordumuz dövlət başçısı, Müzəffər Ali Baş Koman dan İlham Əliyev rəhbərliyi ilə ərazi bütövlüyüüz və tarixi ədəlet bərpa edildi. Dünya hər tarixinə yeni sehiyə yanan Azərbaycan tarixi Zəfərimizdə bərpa-quruculuq işlərinə start verməklə ilke imza atdı. Mührə-